

hvorledes jeg kunne gjøre det.

— Det er ikke alene for din skyld, men også for de andres at jeg snakker med deg om at hvert eneste menneske har i sin makt å påvirke andre —.

Else snufset og gråt.

— Husk også en ting: Guds ord er det eneste vi mennesker har å trøste oss til her på jorden. Det vil du nok se når du blir eldre.

Det merkelige ved frøken Lybæk var at alt hun sa virket så overbevisende sant. Det var ikke rum for tvil. Hun klappet Else på kinnet.

— God natt, Else.

Da Else var kommet i seng, følte hun aldeles ingen lyst til å gråte. Hun bare lå og tenkte på at hun likte frøken Lybæk så urimelig godt.

Du store all verden så godt hun likte henne. Kanskje ble det ikke så galt å være her allikevel —.

Men det var dårlig gjort at Hervor sladret til de andre om at hun hadde sovet. Igrunnen var det grusomt stygt å være surøyd, sånn som Hervor var. Men hun er nå min beste venninne allikevel, tenkte Else.

En mørk dag

Hverdagen begynte. Hver time, hvert kvarter på dagen var de i arbeide og hvile. Så tidlig skulle de stå opp om morgenen, så lenge skulle de lese, så lenge fikk de ha fri.

Else sukket. Det var i grunnen vanskelig for en som hadde levd et så fritt liv både hjemme, på gaten og på skolen. På den private skolen hjemme, visste alle og enhver at Else Beck aldri kom på skolen før et kvarter over tiden. Det hendte heller ikke sjelden at det kunne trekke ut til bortimot en halv time.

Så kom Else Beck smilende, rosenrød og fregnet med den freidigste mine. Ingen sa noe til henne, og Else hadde nok funnet det svært urimelig dersom noen hadde gjort det.

Men når hun altså tok det så lett om formiddagen, og brukte hele ettermiddagen til å løpe ute med brødrene og skokkevis av vennin-

ner, sa hennes foreldre til slutt, at nå ble det for meget av det gode.

Og så ble hun sendt til frøken Lybæk. — Ikke for det, det gikk jo bedre nå enn de første dagene etter at hun var kommet. Det følte ikke lenger så knugende, og lengselen etter hjemmet, etter den friske sjøen og alle venninnene var ikke fullt så sterk. Den kunne nok flamme opp nå og da, når det kom brev hjemmefra, eller når det hendte noe leit, men i og for seg så var det ganske snodig å være her også!

For det første var nå Else kommet til at hun var glad i frøken Lybæk. Hun var det deiligste menneske som var skapt, så klok og så fin. Det var en opplevelse bare å komme inn på værelset hennes og hente en bok, for ikke å snakke om når frøken Lybæk ba henne om å gå en tur. Det ga glans til mange dager.

Hervor og Else var til å begynne med uadskillelige. Hun kan være vemmelig mange ganger, men hun er snodig også, tenkte Else. Hun skrev hjem og fortalte at Hervor var hennes beste venninne, enda de trettet voldsomt hver dag, men neste dag var det som blåst bort.

De hadde mye moro sammen. Ikke minst med kapellan Jensen, som leste religion og kom to ganger om uken kjørende med sin feite hest og sin bløte prestehatt.

For det første var det nå dét, at Marena i kapellanens timer hadde en ennå varmere farge i sine store kinner enn den hun hadde andre dager, og hennes tunge øyelokk var enda tyngre enn de pleidde.

Men så hadde jo alle de skarpe fjorten, femtenårs øyepar også oppdaget at frøken Strøm likte kapellanen.

Hvorfor hadde hun alltid den rutete blusen på seg de dager kapellanen skulle komme, og hvorfor ga hun alltid kapellanens feite hest sukkerbiter?

Dallej, pensjonatets vesle hest, fikk aldri et eneste stykke av henne —.

Det var helt klart at Marena og frøken Strøm var rivalinner. Det var veldig morsomt. Det ble skrevet mangfoldige vers om hjerte og smerte i den anledning, og Marena ble ertet, plaget på alle mulige måter på grunn av den tause kapellanen, især av Hervor og Else. Når de ikke viste å

finne på noe annet hengt de f.eks. alltid Marenas hatt og den bløte kapellanshatten på samme krok i gangen, og da rødmet Marena.

Og så hadde de moro av Ole Sand. Han hadde fra første stund kastet sine øyne på Else, og viste henne en stor oppmerksomhet ved å pusse hennes sko skinnende blanke. Men han brukte så mye skosverte at overlæret sprakk på flere steder.

Hver dag ble Elses støvler inspisert, og hver ny sprekk hilst med stor jubel.

Jentene hadde sin egen plass i hagen, der de kunne innrette seg slik de ville. Ole Sand hjalp dem, men de andre jentenes hagestykker ble gått over med harelabb. Jutta nektet han rent ut å hjelpe, og Anne Katrine ville gjøre alt selv, men Elses hagefleck var spadd og raket som det fineste gulv.

Else lo. Det var bare så som så at Hervor likte dette med Ole Sands interesse for Else. Hun fant alltid på noe som han hadde gjort for henne også, og som var så meget meget mere enn å rake Elses hagestykker!

Undervisningen gikk sin gang. Frøken Ly-

bæks timer gikk med liv og lyst der alle ville gjøre sitt beste. Selv Jutta, som gjerne satt innadventt og bortreist — gudene må vite hva hun tenkte — var da mere våken i sine store brune øyne enn hun pleide.

Men frøken Strøms timer var langdryge. Alle hadde en følelse av at frøken Strøm slet seg gjennom dem. Og det virket igjen på elevene. Men de hadde respekt for henne, hun var en flink lærer.

— Strømmen er ikke verst, dere, sa Kristiane, hun er rett og slett makeløs!

Hervor fusket aldri i frøken Lybæks timer, men i frøken Strøms fag viste hun ikke noen særlig oppmerksomhet. I hennes timer ble det stillet opp bøker foran Hervors plass på de sindrigste, mest utspekulerte måter. Jutta, som hadde sin plass foran, måtte da, enten hun ville eller ei, sitte på et vedtre for å komme høyere i setet, og slik skjule alt det forræderiske som foregikk bak hennes rygg. Og så leste Hervor gladelig sin lekse ut av boken. Eller hun rev bladene ut av sine bøker og satte dem fast med en knappenål på Juttas rygg. Og Jutta satt som

offerlam på vedtreet, med lappen på ryggen.

Men Else var forskrekket. Selv på skolen hjemme, hvor det hendte noe av hvert, hadde ingen vært så grov til å fuske som Hervor. Det var stygt, tenkte Else. Og det kunne hende at Hervor og Else var uvenner i samfulle tre dager for fuskingens skyld.

For én ting sto Else fast på: Fuske hadde hun aldri gjort, og det får du meg altså heller ikke til, nikket hun til Hervor.

— Gjør som du synes — vil du heller ha dårlige karakterer enn gode, så gjerne for meg, sa Hervor tungerapp.

Frøken Strøm hadde håndarbeidstime. Det var noen uker etter at Else var kommet, og Kristiane sendte rundt et dusin fine, hvite lommestørklær som det skulle broderes navn på. Kristiane var overordentlig stolt av det fine stoffet, og alle måtte føle på dem og beundre dem.

Samme kveld hentet Else et blekkhus inne på værelset. Alle ting pleide å gå i rivende fart med Else. Blekkhuset ble funnet, men det sto betenkelig nær Kristianes fine lommestørklær, som ennå lå utover på bordet. Husj — hvorle-

des det gikk for seg, kunne Else ikke for sitt bare liv begripe, men blekkhuset veltet pladask over ett av lommestørklærne.

Else var stiv av skrekk. Men det var ikke mange øyeblikk hun hadde til ettertanke. Hun visste at Jutta var like i hælene på henne. I en to tre hadde hun det tilsmurte lommestørkleet i sin lomme og løp ut. Og som etter en innskytelse fløy hun like ned til bekken bak stabburet.

Der ble Kristianes fine lommestørkle lagt under to stener slik at det ikke skulle bli skyllet vekk, og så sprang hun i rivende fart hjem igjen.

Å du store tid, dette var fælt!

Hva i all verden skulle hun gjøre? I morgen, før alle de andre var oppe, ville hun løpe ned til bekken og skylle lommestørkleet, men hun visste altfor godt at blekk ikke gikk av med vann.

Og ikke torde hun si noe til et menneske, og rett som det var kunne jo Kristiane telle lommestørklene sine, og hva så?

Ja, for det fantes jo ikke et eneste menneske hun våget å betro seg til. Hun tenkte et øyeblikk på Olsvig, men så var hun alltid så tullete og så

forskrekket over alle ting, at hun umulig våget å snakke med henne. Og Olava ville bare sladre, og Anne Katrine ville se fortørnet ut og sette sine grå øyne i henne.

Å Gud, dette var grusomt. Hele kvelden var det henne ikke mulig å komme usett ned til bekken. Da hun var kommet i seng lå hun våken og tenkte. Jo, nå hadde hun det, hun ville kjøpe syresalt på apoteket i byen. Syresalt tok blekkflekker, det visste hun. Og kanskje Kristiane aldeles ikke ville merke noe.

Hun var oppe neste morgen, lenge før Anne Karine. Ole Sand skulle til byen. Hun ville be Ole kjøpe syresalt.

— Å nå! sa Ole til alt hun sa.

— Husk at ingen må få vite noe, Ole!

Du skal gi meg syresaltet så ingen ser det.

— Å nå! sa Ole Sand og smilte forstående.

Så tok Else seg en sving ned til tørkleet i bekken og gned litt på det, men blekket satt fast.

Bare nå ikke Kristiane tellet sine lommestørklær i dag.

Hun ble aldeles varm bare hun så Kristiane nærme seg den hyllen hvor lommestørklærne lå.

Å, om Ole Sand kom snart!

Hun satt ute på trappen og ventet på ham. Til slutt ble det så kaldt at hun måtte gå inn.

Mens de spiste middag kom Gurine, meget hemmelighetsfull, hvisket og stakk henne noe i hånden. Syresaltet. Det fór som et støt gjennom Else. Hun ble sprut rød.

— Hva er det? spurte de andre.

— Ole Sand kjøpte knappenåler for meg, sa Else.

Etter middagen var det aldeles umulig for henne å komme usett ned til bekken. Men syresaltet måtte jo gjemmes et sted. I det hun tok pakken opp, rev hun den lille posen i stykker, bare fordi hun skalv så på hendene. Hun måtte helle pulveret over på et annet papir.

Hun løp ovenpå. I kommoden sin våget hun ikke å ha det, for der gikk frøken Strøm og snuste rett som det var, kontrollerte om Else holdt orden. Syskrinet? Nei, der kunne Anne Katrine finne det.

Plutselig fikk hun en lys ide. Hun brettet papiret sammen til en firkantet liten pakke og la den under det ene benet på kommoden sin. Ikke

noe menneske kunne ane at det var syresalt, tenkte Else.

Hun følte seg lettet da hun hadde gjort dette. I morgen tidlig ville hun stå opp før noen andre og gni lommetørkleet i syresalt.

Else satt nokså trygt ved bordet. Kristiane hadde ikke kastet et blikk på lommetørklærne sine hele dagen, og Else var full av håp, selv om det var noe som stakk i samvittigheten innerst inne.

Men der kom Gurine igjen.

— Jeg fant dette under kommodebenet, sa hun, og der ga Gurine det lille sammentullede papiret med syresaltet til frøken Olsvig.

— Et hvitt pulver! ropte Olsvig forskrekket.

— Hva er det? sa frøken Lybæk.

Pulveret ble sendt opp til bordenden.

— Kjenner du noe til dette Anne Katrine?

— Du Else?

— Nei, sa Else.

Det var de utroligste gjetninger rundt bordet.

— Kanskje det er gift? sa Marena.

Men hvem skulle lagt papiret der? Else kjente stolen brenne. Å Gud, nå hadde hun løyet for

frøken Lybæk også. Men hun kunne ikke si at pulveret var hennes, hun våget ikke for alt i verden.

— Dette er en lei historie, sa frøken Lybæk, reiste seg fra bordet og tok papiret med seg inn på kontoret sitt.

— Tenk, om alt blir oppdaget, tenkte Else — først lommetørkleet, så løy jeg og sa at Ole Sand hadde kjøpt knappenåler. Og det verste av alt: Hun hadde løyet for frøken Lybæk. Hun hadde ikke ro noe sted. Else sa til de andre at hun hadde hodepine og gikk ovenpå, men så var det så forferdelig å være alene, og så gikk hun ned igjen. Og der snakket de bare om det hemmelighetsfulle pulveret.

Else ønsket hun var hjemme.

Skulle hun rømme i natt? Men hun hadde jo ikke penger til jernbanebilletten engang. Og hvis hun kom hjem, så måtte jo far og mor få vite at hun hadde fart med løgn, at hun hadde rømt.

Nei, nei — hun våget ikke å rømme hjem heller.

Nei, det var ikke noen råd for dette forferdelige, som hun hadde rotet seg bort i.

Kanskje frøken Lybæk ville vise henne ut av skolen — ja, det kunne så menn godt hende — og da måtte jo alle i hele byen få vite at hun var utvist.

Og hun som hadde vært så kry da hun skulle reise, og hadde skrytt så for venninnene.

Nei, det var kanskje best å rømme til Amerika med en eneste gang. Flyktet hun i natt, så kunne hun godt spasere til byen, bare to mil.—

Æsj! at Gurine skulle finne pulveret under kommodebenet. Uff, den Gurine, som gikk der og blingset og var så nysgjerrig. Et hvitt papir under et kommodeben var nok for henne! Og lommestørkleet ble kanskje ødelagt av å ligge i bekken så lenge?

— Å Gud, sukket lille Else. Hun svettet inne i hendene, og det dunket i hodet.

— Else Beck, frøken Lybæk vil snakke med deg. Det var frøken Strøm som ropte, men ordene lød så underlig langt borte.

Else reiste seg skjelvende. Nå ble hun utvist, nå var det forbi med alle ting.

— Else, spurte frøken Lybæk, vet du virkelig ikke noe om dette pulveret? Gurine sier det lå

under din kommode, og at det ikke var der i formiddag.

Else knekket sammen:

— Jo, det er mitt, hulket hun, ikke vær sint, frøken Lybæk.

— Forklar deg nærmere! — stemmen til frøken Lybæk hadde fått en streng klang.

Og Else slapp løs all sin elendighet:

— Jo, jeg veltet blekkhuset ut over Kristianes fine lommestørkle, og så våget jeg ikke å si det. Hun hikstet ordene frem. — Og så la jeg det i bekken, og der ligger det enda. Ole Sand kjøpte syresalt på apoteket for meg. Jeg ville gni det på blekkklatten, i mellomtiden la jeg syresaltet under kommodebenet, slik at ingen skulle se det hu, hu — under kommodebenet.

Her overveldet gråten Else. Det kom bare noen lange hikst.

— Og så våget jeg ikke å si at det er mitt.

— Hu — hu! da Gurine fant det, hu, hu, under kommodebenet.

— Ja, der kan du se Else, sa frøken Lybæk noe mildere i stemmen, det ene trekker det andre med seg, men jeg forstår at du angrer.

— Ja, noe så fryktelig, Else hikstet.

— Det kan være deg en advarsel senere i livet. Har du gjort noe galt, så si det likefrem, lyv deg aldri fra noe!

Else pusset nesen og tørket øynene og gikk langsomt ut.

— Så forteller du naturligvis Kristiane straks at du var uheldig med lommeetørkleet hennes.

— Ja-aha!

Motet sank igjen. Nå hadde hun et øyeblikk vært lettet. Men hun bestemte seg for å gå like til Kristiane.

— Du, sa Else, hoven av gråt i ansiktet, jeg har sølt blekk på et av dine lommeetørklær — ikke vær sint på meg.

— På mitt fine lommeetørkle! ropte Kristiane.

— Hvor er det?

— I bekken.

— I bekken! er du fra vettet. Så løp alle sammen ned til bekken og lommeetørkleet ble halt fram under stenene, og det var et hull i midten.

— Du er nok pukka nødt til å skrive hjem og be dem gi meg et nytt, sa Kristiane.

— Fy! og så rev hun det midt over.

Else skrev et langt brev hjem om blekk og syresalt og løgn og anger. Mange steder i brevet var ordene nesten visket ut av tårer.

Et par dager så de andre litt overlegent på Else — sånn fra siden undersøkende, men så var alt glemt.